

Nro. 25.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*U. S. B. B. Bécsben Szeptembernek 23-dik napján 1796. ik
éftendőben.*

B e t s.

Felséges Fejedelmünk tündöklő virtusai közzé lehet azt is számlálni, hogy mind a' polgári, mind a' hadi érdemeket vóltaképen, és ideje koránt szokta meg jutalmaztatni. Ezt mivelte legközelebb azokkal a' nevezetesebb hadi tisztekkel, a' kik mind az ennekelötte való történetekben, mind nevezetessen, Aug. 23-ikától fogva, az ő királyi hertzege vézérzése alatt lévő armádiánál, nemcsak bölts intézéseik, hanem vitéz tetteik által is magokat mások felett megkülömböztették magokat. Nevezetesen Gr. Sztáray és B. Wernek F. M. Lajtinántokat, a' Mária Terésia vitézi Rendjének kis keresztéseit, azon

B b

nek Commendatorjaiva, B. *Bolza* Obestert a' Császár könnyűszerű, és Gr. *Rosenberget* a' *Mack* vásas seregeiből Generál-Majorokká, *Mayer* fő Strázsamestert a' Generál-Quartier-Stábtól Obrist-lajtinánta tenni méltóztatta. E' mellett addig is, míg a' többi hadi tiszteknek vitézségeket, azoknak t. i. a' kikiről a' *M. Kurir* utolsó darabjában emlékezet tétetődött, illendő módon meg jutalmaztatná ő Felsége, ő királyi hertzogsége által tudtokra adatya maga erántok való jó tetzését, 's kegyelmesen azt igiri, hogy semmi alkalmatosságot el nem fog mellőzni maga atyai kegyelmességének velek való közlésében.

Ő királyi hertzogségek, Fels. Urunknak testvér öttsei ezen folyó hólnapnak 17-ikén, áhéatos buzgóságoknak végbe vitelek végett, *Mária Zellbe* utaztak.

Hadi Történetek és Környülállások.

Tyrolisban, 's azon túl Olasz Országban fekvő ármádiánknál semmi változás és nevezetes dolog nem történt mostanában, azon kívül, a' miről *Davidovich* F. M. L. *Neumarkti* fő kvártélyából Sept. 14-ikén jelentést tett a' Fels. udvari hadi Kancelláriának, mellynek rövid summája ebből áll, hogy Sept. 9-ikén *Loudon* Generál, *Német Metz* mellett az ellenséget meg támadta, az *Ets* vizén, *Sz. Mihály* nevű helység mellett tsinált hidról le nyomta, 's egészlen *Lavisig* vissza verte. Hasonló szerentséje vala a' fent nevezett vezérnek Sept. 13-ikán *Cembra* mellett, holott az ellenségnek ottan vólt hasznos tanyáját el foglalván a' mieink, minden előbre való nyomúlhatását egyszerűben meg akadályoztatták. Örömmel jelenti *Davidovich* F. M. L. hogy az Olasz Orzági Cs. K. ármádia hathatos segítségére küldetett hadi seregek közül, a' *Károlyvári* véghelyi katonaság közül, négy batallion immár hozzá érkezett, 's reményli, hogy rövid idő múlván, a' több seregek is oda fognak érkezni, mellyeknek segítségek ál-

tal, mind az ő corpora, mind a' Gr. *Wurmser* fővezér armadiája bellyebb fognak Olasz Országba nyomúlni, és nemtsak *Mantuát* fel óldozzák a' Fr. kemény ostrom alól, hanem más helyeken is hasznos diversiót fognak tenni a' dölfös ellenség ellen.

Insprukból írják Sept. 12-ikén, hogy a' *Tirolisi* közönséges utakon kuriroknál, staffétáknál, ordonnantzoknál, marsirozó hadi népnél, és tábori munitziót vivő szekereknél egyebet nem láthatni, és hogy napjában leg alább kéttzer változnak a' futó hírek. — A' Sept. első napján *Botzenben* esni szokott országos vásár most tellyességgel nem tartatott, mind a' külső, mind a' belső, vagy othoni kereskedők, vagy honnyaikban maradtak, vagy oda való útjokból vissza tértek. *Botzennek* minden útzái és épületei dugva vagy nak katonasággal — minden ember egy formán gondolkozik, 's mindnyájan egyenlőképen óhajtják a' békességet. — Azonközben az Ország védelmezésére tétetett rendelések nemtsak folynak még most is, hanem valósággal meg kettőztetnek. Számos stutzos kompániák marsiroznak az északi hegyek közül az *Ets* vize körül fekvő, és az ellenség által leg több nyomorúságot szenvedő tartományoknak segítségére. — Az oda való földnép is mozdulásban vagy on már, és az északi *Tirolisban*, a' már talpon álló stutzos kompániákon, és tartománybeli katonaságon kívül, minden paraszt egy fegyveres embert tartozik ki állítani. — Leg nagyobb bizodalmat gerjeszt bennünk a' katonaság és parasztság közt való, álmélkodást érdemlő jó hármónia, mind a' két rendbeliek úgy hozzá szoktak öt hólnaptól fogva a' vezedelemhez, 's olly jó egygyességben élnek egymással, mintha mindnyájan egy familiából valók vólnának. — Az ellenségnek déli *Tirolisba* való bé ütésétől, a' mellybe vivő passusok, avagy utak felettebb szorosak, tartani tellyességgel nem lehet, arra való nézve leg nagyobb figyelmetességet érdemlenek a' *Svéviai* kerületből *Tirolisba* vivő utak, a' mely-

lyeken már *Bregentzig* bé is fúrták magokat a' Frantziák, de itt is elég ellentallást fognak a' lakosok részéről tapasztalni, és ha tovább menni mérefzelnek, mindnyájan ott fogják sirjaikat találni. —

Német Ország.

Még most is a' *Baváriai*, *Frankóniai*, 's több szomszéd kerületekben történt dolgoknak, és a' Cs. K. armádia győzedelmeinek le irásában foglalatoskodnak a' Német Országi közönséges levelek. Minthogy azoknak többszöri elő hordásokkal mi tsák időt töltenénk, 's papirost vesztegetnénk, tsak a' nevezetesebb, és azokat a' dolgokat fogjuk említeni, a' mellyeket a' jelenvaló hadakozás historiájának le irására hasznosaknak és szükségeseknek lenni itilünk.

Nauendorf Cs. K. Generális, a' kit *Károly* királyi hertzeg Gr. *Latour* segítségére küldött vólt a' *Baváriai* kerületbe mind bellyebb bellyebb nyomúlt ellenségnek meg zabolázására, Sept. 12-ik napján két kolonnében indult ki *Neustadt* felé, holott meg támadván a' *Moró* seregét, 400 Fr. lovasságot egyszeriben fogságra ejtett, és szerentsésen fel szabadította *Ingolstadt* a' szorongató ostromoltatás alól. — A' *Neustadt* környékén meg fordult és *Regensburgba* ment utasok beszélették, hogy azoknak a' szegény helységeknek nyomorúságát, a' mellyekben a' futásban lévő patrióták meg fordultak, nem le rajzolni, de még tsak élő nyelvel sem lehetne ki beszélleni. Nemtsak hogy minden vagyonkáiktól meg fosztották a' nyomorúlt lakosokat, hanem a' mi több, a' testekről is le vonták köntöseiket. Hasonló szomorú sorsra jutottak *Freisinga* és *Mosburg*, holott igen rú túl és kegyetlenül gazdalkották a' kelletlen szabadságnak apostolai. — Illyen gyümöltsei vagynak e' világ előtt ditsiretes Frantzia szabadságnak és egyenlőségnek.

Sept. 11-ik, 's több következő napjain véres tsaták történtek a' *Baváriai* kerületben. Sept.